

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 2. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 14. oktober 2021

Tidspunkt: kl. 13.45

Sted: vær. 2-080

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Anne Sophie Callesen (RV), Søren Søndergaard (EL), Kim Valentin (V) og Per Larsen (KF).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 21. - 22. oktober 2021

Det Europæiske Råd 21-22/10-21 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Det Europæiske Råd 21-22/10-21 – Bilag 3 (udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 21-22/10-21 – Bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)

Covid-19

Statsministeren: Covid-19 kommer til at spille en mindre rolle, end vi har oplevet det seneste halvandet år, fordi det går langt bedre med pandemien i langt de fleste lande. Vi vil gøre status over udrulning af vacciner. Mere end 75 pct. af den voksne befolkning i EU er nu vaccineret, og vi kæmper os op mod 90 pct. Der er stadig forskelle, og gennemsnittet på godt 75 pct. afslører, at vaccinetilslutningen er alt for lav i en række EU-lande, hvilket gør den kommende vinter meget bekymrende for de befolkninger og de lande.

Vi kommer også til at diskutere den globale adgang til vacciner. Kommissionen har besluttet at donere yderligere 200 mio. doser inden midten af næste år. Vi har fra dansk side valgt at fordoble vores donation fra 3 til 6 millioner, hvilket er en rigtig god beslutning.

Søren Søndergaard: EU har forpligtet sig til at levere 200 millioner doser vacciner inden midten af næste år. Mig bekendt bor der adskillige milliarder mennesker i verden, og rigtig mange er stadig ikke vaccineret – 200 millioner doser frem til midten af næste år forslår jo meget lidt. Er ministeren blevet inspireret af sin rejse til Indien, hvad angår spørgsmålet om anvendelse af TRIPS-waiveren, så der er mulighed for at producere vacciner flere steder end i dag? Indien har talt meget for det, ligesom Sydafrika og USA nu også er for det. Det er selvfølgelig et stort offer for EU at donere 200 millioner doser og for Danmark at donere 6 millioner doser, men det forslår bare meget lidt, så vi skal i gang med en større produktion.

Anne Sophie Callesen: Jeg deler Søren Søndergaards bekymring, men jeg er især bekymret over, at tidsplanen hedder midten af næste år. Vi går vinteren i møde, og vi har allerede erfaringer med, hvad det betyder i en pandemi. Så jeg undrer mig over, at det ikke går stærkere med at donere vacciner, når vi skal forhindre nye mutationer i at opstå i udviklingslandene.

Statsministeren: Der er tale om *yderligere* 200 millioner vacciner fra Kommissionens side. Jeg kan ikke svare konkret på tidsplanen for donationerne. Jeg ved, det er svært at få adgang til flere vacciner hurtigere. Men vi skal nok have en ansvarlig minister til at svare på spørgsmålet om tidslinjen – det har jeg ikke forudsætninger for at gøre.

Har jeg ændret syn på vacciner? Min holdning er fortsat den samme, nemlig at vi har behov for at øge produktionskapaciteten.

Søren Søndergaard: Det kommer til at gå for langsomt, hvis vi fortsætter med donationer af vacciner. Der er én løsning på at få adgang til flere vacciner hurtigere, nemlig at flere producerer vacciner. Og det er der mulighed for – USA har et forslag, Indien har et forslag, Sydafrika har et forslag. Hvad er statsministeren reflekser over det?

Statsministeren: Jeg kommer altså til at gentage mit svar. Min holdning til vaccineproduktion er den samme: Vi har behov for at øge kapaciteten, og vi bidrager med det, vi kan. Det skal efterstræbes, at pengene bruges korrekt.

Digitalisering

Statsministeren: Jeg forventer en opfølgning på den strategiske retning for den digitale udvikling på vores kontinent som opfølgning på mødet i marts 2021. Vi skal i EU være bannerførere for høje standarder inden for digitalisering. Techindustrien skal reguleres bedre, og vi må som europæere beskytte os imod aktører på det digitale område, der med fake news eller indblanding i valg kan svække vores samlingskraft. Derfor er dette også en demokratikamp, og der er behov for tæt samarbejde i denne kamp, ikke mindst transatlantisk.

Energipriser

Statsministeren: De forventede høje energipriser skyldes bl.a. ubalancer på det europæiske gasmarked. Kommissionen fremlagde en meddelelse i går, hvor de peger på en række nationale redskaber, som landene kan tage i brug. Målet er at fremme en mere hensigtsmæssig anvendelse af gaslagrene i EU.

Jeg er bekymret for, at nogen vil bruge de højere energipriser til at foreslå, at vi skal slække på vores klimaambitioner. Men i virkeligheden er de høje energipriser udtryk for det modsatte, nemlig at vi har behov for mindre afhængighed af eksempelvis gas. Vi skal satse mere på den vedvarende energi og dermed gå videre med den grønne dagsorden. Det vil jeg fremhæve på mødet.

Kim Valentin: Energipriser er i fokus, og jeg forstår argumentet med, at man skal passe på med, hvad de stigende energipriser giver sig udslag i. Men har man indtænkt de stigende energipriser på det nationale plan?

Statsministeren: Jeg mener ikke, de stigende energipriser skal ændre noget på de aftaler og den omstilling, vi allerede er i gang med. Men vi har eksempelvis foreslået som en del af »Danmark kan mere I«, at energiomkostningen skal sænkes. Det har været en politisk ambition uafhængigt af stigende priser. Men jeg mener ikke, at det her skal få os til at ændre klimaloven, 70-procentsmålsætningen eller andre store klimatiltag, som allerede er vedtaget.

Kim Valentin: Hvis man forventer højere energipriser, påvirker det vel regnestykket for, hvornår en grøn investering er en god investering. Jo højere alternativet er i omkostninger, jo bedre bliver den nye investering i en grøn teknologi.

Derudover vil indtægterne på olie og gas stige. Det vil betyde en helt anden måde at udregne den grønne dagsorden på, og det betyder, at man måske kan skubbe nogle af projekterne. Hockeystaven bliver lidt mindre hockeystav, fordi der er flere penge at gøre godt med i starten. Er det noget, som ministeren overvejer i denne sammenhæng?

Statsministeren: Jeg mener, det er alt for tidligt at konkludere på de stigende energiprisers betydning for andre investeringer. Mig bekendt ved ingen, om dette er en blivende udfordring, eller om det er en perfekt storm tilvejebragt af nogle vejrfænomener og omstændigheder omkring russisk gas accelereret af covid-19. Det ville ikke være seriøst at lægge alle vores klimaplaner om på baggrund af noget, der foregår nu. Det må vi tage stilling til hen ad vejen.

Migration

Statsministeren: Det bliver nok ikke en større diskussion, men vi ser en fortsat udvikling ved grænserne. Som noget nyt ser vi øget aktivitet ved Litauen, Letland, Polen og Belarus, hvor de på skrækkelig vis bruger migranter til at presse Europa.

Oven i det har vi en stor bekymring for potentielt store flygtningestrømme fra Afghanistan. Massiv støtte til den humanitære indsats i Afghanistan er afgørende. Vi kommer også til at gøre status over implementeringen af de konklusioner, der var på mødet i juni 2021, som handler om behovet for flere skræddersyede partnerskaber med både oprindelseslande og transitlande, så vi forebygger, at migrationen overhovedet når EU's grænser.

Kim Valentin: Er der behov for en anden styrke i EU's udenrigspolitik? Vi har nogle gange svært ved at stå sammen, fordi vi internt har forskellige interesser. Lige netop nu står vi i en situation, hvor man burde vise mere styrke over for Belarus.

Søren Søndergaard: Hvordan undgår vi, at det går ligesom sidst med lokaliserede penge i Tyrkiet? Jeg er sikker på, at statsministeren er bekendt med Revisionsrettens særberetning om den bunke penge, som i Altinget blev omtalt som »Ingen garanti mod fusk med pengestrømme«, og som i Berlingske Tidende blev omtalt med overskriften »Tyrkisk lov forhindrer kontrol med EU-milliarder til syrere«. Hvad får statsministeren til at tro, at vi denne gang kan sikre, at pengene går til de rigtige og ikke til alle mulige andre?

Anne Sophie Callesen: Radikale Venstre støtter op om humanitærindsatsen i Afghanistan og nærområderne, men vi så gerne, at man ser bistanden i bredere forstand end blot nødhjælp. Det er afgørende med hjælp som tæpper og mad, men det er mindst lige så afgørende at give disse

mennesker det, vi kalder livelihood, hvis vi skal forhindre mennesker i at rykke videre mod Europa. Hvordan vil statsministeren adressere det?

Polen har indført en sikkerhedszone og begrænser adgangen for pressen til det hegn, de har sat op. Der er flere beretninger om ulovlige pushbacks ved den grænse. Hvordan forholder statsministeren sig til den situation?

Statsministeren: Jeg oplever faktisk ikke, at vi har svært ved at tale med én stemme over for Belarus. Jeg mener, at vi har givet et ret stærkt samlet europæisk svar. Hvad angår migration generelt, ser jeg også stigende enighed om vigtigheden af at tale med én stemme, eksempelvis når det handler om at få andre lande til at leve op til deres forpligtelse til at tage egne borgere hjem. Så jeg oplever en stærkere fælles europæisk stemme, end vi måske har set tidligere.

Til Søren Søndergaard og spørgsmålet om Tyrkiet: For det første må man give en politisk tilkendegivelse i forbindelse med samarbejdet, og så må man jo selvfølgelig sørge for, at pengene bliver brugt korrekt.

Så er der den større diskussion om bistand. Det er rigtigt, at der selvfølgelig er forskel på den helt umiddelbare humanitære bistand og så det langsigtede udviklingsperspektiv, som er besværliggjort af, at vi ikke anerkender Taliban. Så her og nu handler det om at få sikret så meget humanitær bistand som overhovedet muligt til nærområderne.

Jeg har noteret mig opbakning fra Radikale Venstre til sikring af EU's ydre grænse. Den holdning deler jeg. Det er helt afgørende, og det skal selvfølgelig foregå på en ordentlig måde.

Søren Søndergaard: Jeg synes absolut, at der skal udbetales penge til flygtninge, men jeg er bekymret for, om pengene kommer ud til de rigtige. Hvad vil statsministeren gøre for at sikre, at pengene denne gang kun udbetales, hvis man har garanti for, at de når ud til flygtninge? F.eks. ved at sørge for, at der ikke er lovgivning i nogen af de lande, der skal modtage penge, som forhindrer os i at følge pengene til det yderste led.

Anne Sophie Callesen: Det er rigtigt, at vi ikke er imod grænsehegn, og vi er selvfølgelig også enige i, at det skal foregå på en ordentlig måde. Mit spørgsmål var, om statsministeren mener, at det foregår på en ordentlig måde på grænsen mellem Polen og Belarus? Der er øjenvidneberetninger om, at man på voldelig vis forhindrer mennesker i at søge asyl i Europa. Derudover har Polen nægtet Frontex og pressen adgang til grænsen. Det er helt specifikt det, jeg spørger til, og ikke det mere generelle spørgsmål om for eller imod grænsehegn.

Statsministeren: Jeg har ingen forudsætninger for at vurdere, hvad der sker ved den polske grænse. Jeg vil derfor gentage, hvad jeg sagde før: Regeringen er tilhænger af en stærk ydre grænse, og at grænsen bliver respekteret. Vi har problemer med, at mennesker ikke respekterer grænsen, og derfor er vi nødt til at styrke indsatsen ved den ydre grænse. Men det skal selvfølgelig foregå på en ordentlig måde. Vi har et politisk ønske om, at Frontex tilvejebringer sikkerhed for det. Men jeg har ingen forudsætninger for at vurdere, hvad der sker ved den polske grænse.

Anne Sophie Callesen: Når statsministeren ikke har forudsætningen for at svare på, hvad der foregår, så kunne det jo have noget at gøre med, at Polen nægter pressen adgang til grænsen.

Mener statsministeren, at det er helt fint, at vi ikke har mulighed for at vide, hvordan de forvalter deres grænsehegn?

Statsministeren: Jeg kommer til at gentage det, jeg allerede har sagt: Jeg har ikke umiddelbart nogen forudsætninger for at vurdere, hvad der sker ved den polske grænse.

COP26

Statsministeren: COP26 finder sted 14 dage efter mødet i Det Europæiske Råd. Det er helt afgørende, at vi i EU bruger vores samlede kraft til at skubbe til den globale dagsorden på klimaområdet, så COP26 bliver en milepæl, og vi sikrer overholdelsen af Parisaftalens målsætninger om temperaturstigninger. Det er vigtigt med et stærkt EU-signal, både hvad angår de nationale mål, men også klimafinansiering, hvor vi fra dansk side har valgt at gå foran med yderligere bidrag. Det gør vi, både fordi vi gerne vil være i front, men også for at sætte tempoet op, så de andre europæiske lande følger trop.

Kim Valentin: Regeringen har udtalt sig knapt så positivt – for at sige det mildt – om den sociale klimafond i »Fit for 55«. Vil statsministeren uddybe det?

Søren Søndergaard: Det er rigtig godt, at EU har en ambition om at spille en ledende rolle. Men er det ikke et kæmpeproblem at spille en ledende rolle, når man selv har en ambition, der ikke lever op til Parisaftalens målsætninger?

Statsministeren: Regeringen har ikke gjort sin stilling endeligt op hvad angår den sociale klimafond.

Til Søren Søndergaard: Har vi noget at skamme os over i Europa? Danmark har jo i høj grad været med til at presse på for yderligere klimaambitioner. Sammenligner man EU med andre store udledere, så ligger vi godt, og vi har nu aftalt endnu stærkere forpligtende reduktionsmål, så jeg deler ikke din tilgang. Jeg håber, vi kan bruge COP26 til at forpligte de helt store udledere som f.eks. Kina. Men jeg mener ikke, at vi har nogen grund til at skamme os med den køreplan, vi har lagt – hverken med europæiske eller danske briller.

Søren Søndergaard: Der er overhovedet ingen tvivl om, at EU er længere fremme end Kina. Men er det ikke svært at opfordre andre til at leve op til Parisaftalen, når vi ikke selv har leveret midler til, at vi kan overholde Parisaftalen? Selv hvis alle EU's beslutninger bliver gennemført, kommer man ikke til at leve op til Parisaftalen.

Kim Valentin: Jeg forstår, at socialfonden ikke er gjort op. Jeg vil gerne følge med i, hvor I står på det.

Danmark kommer til at betale en forholdsvis stor andel af »Fit for 55«, fordi vi har en stor andel i byrdefordelingsplanen. Er regeringen tilfreds med »Fit for 55« og byrdefordelingsplanen?

Statsministeren: Vi er gået ind i arbejdet med »Fit for 55« med åbne øjne. Der vil fortløbende være diskussion om byrdefordelingen, og vi må tage stilling til udfordringerne, når de opstår.

2. europaudvalgsmøde 14/10 2021

Påstanden om, at Europa samlet set ikke har en ambition om at leve op til Parisaftalen, kan jeg ikke genkende. Mig bekendt lever vi op til Parisaftalen, hvis vi kommer i mål med de ambitioner, som er besluttet. Jeg er ikke bekendt med, hvad Søren Søndergaard måtte have af viden.

Handelspolitik

Statsministeren: International handel er afgørende for vores egen vækst og velstand. Det er vigtigt, at EU bliver ved med at være en stærk stemme, også på den globale scene.

Mødet sluttede kl. 14:26.